

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

14. A 15. NOVEMBRA 2012

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 14. a 15. novembra 2012, svojou prítomnosťou poctili pani **Isabelle DURANT**, podpredsedníčka Európskeho parlamentu, a pán **Diogo PINTO**, v mene kontaktnej skupiny pre vzťahy s organizovanou občianskou spoločnosťou, ktorí sa zúčastnili na tematickej diskusii v súvislosti s prijatím stanoviska na tému „Článok 11 ods. 1 a ods. 2 Lisabonskej zmluvy“. Na plenárnom zasadnutí bolo ďalej prijaté uznesenie EHSV na tému „Viac Európy“ so zreteľom na európsky summit 22. a 23. novembra 2012.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. EURÓPSKA INTEGRÁCIA

Hlavné body:

- EHSV pokladá za veľmi dôležité pripraviť konkrétne návrhy krokov, aby jednotlivé inštitúcie EÚ v rámci svojich kompetencií stanovili vhodné opatrenia na uplatňovanie odsekov 1 a 2 článku 11 ZEÚ.
- EHSV preto predkladá nasledujúce odporúčania:
 - Európska komisia by mala vykonať dôkladnú štúdiu existujúcich postupov zapojenia občianskej spoločnosti do tvorby politík na európskej úrovni.
 - Register transparentnosti, ktorý je už spoločným nástrojom Európskeho parlamentu a Európskej komisie, by mala začať používať aj Rada.
 - Európske inštitúcie by mali vytvoriť jednotnú databázu s informáciami o kontaktoch, konzultáciách a dialógu s občianskou spoločnosťou.
 - EHSV by mal vykonať internú analýzu na ohodnotenie účinnosti, významu a vnímania spolupráce s organizáciami občianskej spoločnosti s cieľom zistiť reálne zlepšenia.
 - EHSV by mal vytvoriť databázu s podrobnými informáciami o tom, ktoré organizácie občianskej spoločnosti boli zapojené do prác EHSV a prečo.
 - EHSV by mal v plnej miere využiť nový protokol o spolupráci, podpísaný s Európskou komisiou vo februári 2012, na zvýšenie svojho zapojenia do stanovovania európskych priorít, pracovných programov a hlavných politík.

- EHSV by sa mal zaviazat', že preskúma a zlepši činnosť svojej kontaktnej skupiny pre európsku občiansku spoločnosť, s cieľom zvýšiť jej účasť a prispieť k lepšiemu uplatňovaniu odseku 1 článku 11.
- EHSV by sa mal spolu so všetkými ostatnými priamo zainteresovanými subjektmi a hlavne inštitúciami EÚ podieľať na organizovaní veľkého výročného podujatia, s cieľom prispieť k zostaveniu spoločnej agendy priorít EÚ. Politický dosah takého podujatia by bol ešte väčší, keby sa uskutočnilo v tom istom čase ako spoločná konferencia Európskeho parlamentu s národnými parlamentmi 27 členských štátov.

2. HOSPODÁRSKE RIADENIE / FINANČNÉ NÁSTROJE/ DANE

• *Balík predpisov o bankovej únii*

Hlavné body:

EHSV

- považuje balík opatrení obsiahnutý v Pláne smerom k vytvoreniu bankovej únie a dvoch legislatívnych aktoch, ktoré boli predložené zároveň s týmto plánom, za primeraný,
- Pripája sa k výzve, aby boli opatrenia prijaté do konca roka 2012 a starostlivo pripravené so zreteľom na účinky, ktoré budú mať na banky a hospodárstvo jednotlivých štátov.
- Naliehavo žiada, aby bola čo najskôr dosiahnutá dohoda s cieľom začať uplatňovať jednotný mechanizmus dohľadu. Hlavným cieľom je zachrániť euro a zároveň zabezpečiť, aby sa v prípade reštrukturalizácií alebo zatvárania podnikov náklady pre daňových poplatníkov znížili na minimum, a to vďaka tomu, že sa vopred vyčlení dostatočný objem prostriedkov a náklady na riešenie problémov prevezmú akcionári a veritelia.
- Podporuje návrh, aby bola ECB zodpovedná za vykonávanie dohľadu nad všetkými bankami v bankovej únii bez ohľadu na ich veľkosť.
- Oceňuje, že ECB preto už od začiatku počíta s vytvorením dozornej rady, ktorá pomôže vyhnúť sa prípadným konfliktom záujmov s jej menovými aktivitami.
- Zasadzuje sa za to, aby Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB) a ECB zohrávali významnejšiu úlohu v rámci integrovanejšieho finančného systému, a žiada Komisiu, aby konkrétnejšie uviedla, ako má prebiehať spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi a ECB.

- Víta návrh podporovať účasť krajín, ktoré nemajú euro a ktoré si uplatňujú klauzulu *opt-in*, pričom by mali rovnaké práva ako krajiny eurozóny.
 - Považuje za nevyhnutné dosiahnuť dobrú súčinnosť medzi Európskym orgánom pre bankovníctvo (EBA) a ECB.
 - Prijímanie rozhodnutí si vyžaduje ďalšiu analýzu a preskúmanie, aby sa na vnútornom trhu zabezpečila vyváženosť bankových záujmov členských štátov, ktoré sa nepodieľajú na jednotnom mechanizme dohľadu, a aby sa zamedzilo riziku, že integráciu eurozóny budú brzdiť blokujúce menšiny. Je dôležité predísť tomu, aby sa vytvoril dvojúrovňový trh s finančnými službami.
 - Zastáva názor, že Komisia by mala vypracovať zelenú alebo bielu knihu o tom, ako financovať bankovú úniu harmonizovaným spôsobom, aby sa mohlo rozhodnúť o poplatkoch a daniach z finančných a bankových aktivít.
- ***DPH – zaobchádzanie s poukazmi***

Hlavné body:

EHSV víta snahu čo najpresnejšie definovať rôzne typy poukážok a zbaviť sa nadmernej administratívnej záťaže pri distribúcii viacúčelových poukážok.

Je nevyhnutné, aby sa jednotlivé členské štáty riadili podľa spoločných pravidiel a odstránili rôzne výnimky, ktoré umožňujú deformáciu hospodárskej súťaže a oslabenie konkurenčného prostredia.

Medzi ďalšie dôležité otázky patria možné problémy pri darovaní poukážok, spojené s existenciou limitov oslobodených od daňovej povinnosti v jednotlivých členských krajinách, neexistenciou prechodných ustanovení a nedefinovaním pravidiel pri neuplatnení jednoúčelových poukážok.

- ***Podvody v oblasti DPH –Mechanizmus rýchlej reakcie***

Hlavné body:

EHSV podporuje cieľ predloženého návrhu a víta, že návrh smernice umožňuje členským štátom veľmi pružne reagovať na podvodné aktivity. Avšak EHSV poukazuje aj na niektoré nedostatky tohto návrhu.

EHSV vyjadruje isté znepokojenie, keďže navrhovaný postup prakticky znemožní odborne prediskutovať žiadosť členského štátu o udelenie výnimky zo spoločného systému DPH na zasadnutí výboru.

Zavedenie mechanizmu rýchlej reakcie by mohlo pomôcť čiastočne odstrániť prekážky jednotného trhu, ktoré vyplývajú z absencie koordinácie daňových politík. EHSV si však dovoľuje upozorniť na skutočnosť, že aplikáciou MRR môže dôjsť aj k nemalým škodám v súvislosti s daňovými príjmami niektorých členských krajín.

Je dôvod obávať sa možnej straty dôležitých kompetencií členských štátov v oblasti zdaňovania.

EHSV si dovoľuje poukázať na to, že opatrenia zamerané na zjednodušenie výberu DPH nesmú ovplyvniť celkovú výšku príjmov členského štátu z daní vybraných na stupni konečnej spotreby inak ako v zanedbateľnom rozsahu.

Postup schvaľovania by nemal nevylučovať možnosť, aby člen výboru požiadal o ukončenie písomného postupu bez výsledku.

EHSV sa tiež domnieva, že členské štáty musia mať možnosť v prípade potreby prediskutovať návrh žiadosti o výnimku v rámci poradného výboru, aby sa tak predišlo možným konaniam pred Európskym súdnym dvorom.

3. VNÚTORNÝ TRH

• *Modernizácia štátnej pomoci*

Hlavné body:

EHSV:

- je toho názoru, že reforma, ktorú navrhla Komisia, by sa mala podporiť, a schvaľuje tri hlavné ciele uvedené v oznámení,
- podporuje predstavu Komisie o pozitívnom prepojení medzi efektívnou štátnou pomocou a cieľom dosiahnuť udržateľný a inkluzívny rast,
- domnieva sa, že túto reformu, ktorá je ambiciózna z hľadiska cieľov, spôsobu vykonávania a harmonogramu, je však potrebné v niekoľkých bodoch spresniť,
- zdôrazňuje, že je potrebné účinne odstraňovať negatívne dôsledky neoprávnene poskytnutých zahraničných dotácií, ktoré ohrozujú konkurencieschopnosť európskych podnikov v porovnaní s ich celosvetovými konkurentmi, a navrhuje, aby Komisia opätovne potvrdila, že je potrebné zaujať hospodársky prístup, ktorý by zabezpečil rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni,
- navrhuje zmeniť článok 27 ods. 3 všeobecného nariadenia (ES) č. 800/2008 o výnimkách tak, aby sa za zlučiteľnú so spoločným trhom vyhlásila pomoc pre malé a stredné podniky, ktorá im umožní zúčastňovať sa na veľtrhoch a výstavách v priebehu doby obmedzenej na tri za sebou idúce roky,

- ***Účasť združení spotrebiteľov / jednotný trh***

Hlavné body:

EHSV:

- pripomína, že je nevyhnutné, aby bol spotrebiteľ stredobodom hospodárskych a finančných politík EÚ a vyzdvihuje úlohu organizácií spotrebiteľov v tomto procese,
- vyzýva Komisiu, aby vyvinula iniciatívu s cieľom stanoviť minimálne spoločné požiadavky pre organizácie spotrebiteľov a pre práva, ktoré im majú byť uznané,
- sa domnieva, že Komisia musí povzbudzovať členské štáty a národné regulačné orgány k tomu, aby presadzovali transparentnosť, informovanosť a prijímanie rozhodnutí, podporovali diskusiu o príslušných záujmoch a pozitívnu diskrimináciu organizácií zastupujúcich záujmy spotrebiteľov s cieľom zrovnoprávniť ich s hospodárskymi subjektmi na diskusných fórach a v rámci regulačných orgánov,
- konštatuje, že spotrebiteľia majú ťažkosti pri porovnávaní služieb, najmä v prípade služieb všeobecného hospodárskeho záujmu,
- navrhuje, aby sa pre nesprávne fungujúce služby zriadil podobný systém, aký existuje pre chybné výrobky (RAPEX), aby tak bolo možné prostredníctvom siete združení spotrebiteľov varovať spotrebiteľov o existencii takýchto služieb.

- ***Elektronické verejné obstarávanie***

Hlavné body:

EHSV

- hodnotí pozitívne oznámenie Komisie a pripisuje veľký význam rýchlemu prechodu na všeobecný systém elektronického verejného obstarávania,
- zdôrazňuje, že elektronické verejné obstarávanie je dôležité kvôli potenciálnym výhodám:
- transparentnosť a boj proti podvodom,
- efektívnosť trhu,
- rozšírenie trhu verejného obstarávania na malé a stredné podniky,
- všeobecné úspory orgánov verejnej správy,
- integrácia a rozvoj vnútorného trhu,
- modernizácia orgánov verejnej správy a rozvoj digitálnej agendy pre Európu,
- nové príležitosti pre podniky, ktoré ponúkajú technologické služby,
- profesijný rozvoj zamestnancov orgánov verejnej správy a podnikov,
- pokladá cieľ dokončiť prechod do polovice roku 2016 za správny a ambiciózny. Domnieva sa však, že dosiahnuť ho možno len pri dodržaní niekoľkých podmienok normalizácie, interoperability a dostupnosti,

- poukazuje na to, že aj napriek vynaloženému úsiliu je miera elektronického verejného obstarávania v súčasnej dobe stále veľmi nízka,
- vyjadruje veľkú ľútosť nad tým, že niektoré členské štáty prejavujú malú ochotu spolupracovať,
- zastáva názor, že zachovanie prahov je v rozpore s rozvojom vnútorného trhu a poškodzuje hospodársku súťaž s rovnakými podmienkami pre všetkých.

- ***Tieňové bankovníctvo***

Hlavné body:

EHSV:

- sa domnieva, že zelená kniha predstavuje vhodnú analýzu problémov súvisiacich s tieňovým bankovníctvom,
- nazdáva sa, že „tieňové“ činnosti by nemali existovať, a preto by sa na tieňové bankovníctvo – ak preň nové predpisy ponechajú nejaký priestor – mali vzťahovať rovnaké regulačné požiadavky a požiadavky týkajúce sa dohľadu ako na celý finančný systém,
- sa domnieva, že cieľom regulácie tieňového bankovníctva musí byť tiež ochrana európskych spotrebiteľov prostredníctvom transparentnosti ponúkaných produktov. Výbor sa už vyslovil za založenie európskej agentúry na ochranu spotrebiteľov v oblasti finančných služieb,
- požaduje, aby sa problémy systému tieňového bankovníctva riešili z globálneho hľadiska a navrhli politické riešenia,
- navrhuje, aby súčasťou zelenej knihy bola sociálna zodpovednosť finančného sektora a cieľ „zabezpečiť, aby všetky finančné činnosti prispievali k hospodárskemu rastu“,
- pripomína, že je potrebné, aby Európska únia prispela k činnosti FSB v oblasti tieňového bankovníctva a aby koordinovala svoje iniciatívy s týmto orgánom v snahe zaistiť súdržnosť z hľadiska obsahu, ako aj časového harmonogramu.

4. POLNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV / ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- ***Náhodné úlovky veľrybových cicavcov***

Hlavné body:

Komisia by mala byť splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom upravovať podmienky a technické špecifikácie na používanie rôznych akustických odplašovacích zariadení, ako aj prijímať vykonávacie akty týkajúce sa postupu a formy ohlasovacej povinnosti členských štátov. Výbor súhlasí s obsahom návrhu Komisie.

- ***Ochrana druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi (prepracované znenie)***

Hlavné body:

Tento prepracovaný návrh bol vypracovaný na základe predbežného konsolidovaného znenia nariadenia (ES) č. 338/97, ako aj jeho zmien a doplnení. Toto znenie zostavil Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie v 22 úradných jazykoch pomocou systému na spracovanie údajov. Výbor súhlasí touto konsolidáciou.

- ***Zachovanie zdrojov rybolovu prostredníctvom technických opatrení na ochranu mláďat morských organizmov***

Hlavné body:

Hlavným opatrením je určiť právomoci udelené Komisii v nariadení Rady (ES) č. 850/98 a klasifikovať ich ako delegované alebo vykonávacie právomoci. Výbor podporuje túto úpravu.

- ***Opatrenia na obnovu populácie úhora európskeho***

Hlavné body:

Výbor sa nazdáva, že Komisia by mala byť splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom prijímať opatrenia na riešenie značného poklesu priemerných trhových cien úhorov na zarybňovanie v porovnaní s úhormi používanými na iné účely.

Komisia by mala byť takisto splnomocnená prijímať vykonávacie akty týkajúce sa schvaľovania plánov riadenia rybolovu úhora, ktoré uskutočňuje na základe technických a vedeckých údajov.

- ***Technické a kontrolné opatrenia v Skagerraku (zmena a doplnenie)***

Hlavné body:

Výbor podporuje návrh, ktorého cieľom je zlepšiť kontrolné a vykonávacie opatrenia týkajúce sa rybolovu v Skagerraku a odporučiť spôsoby harmonizácie predpisov EÚ a Nórska o technických a kontrolných opatreniach v oblasti mimo pásma do štyroch námorných míľ od základných čiar.

- ***Med (zmeny a doplnenia smernice Rady 2001/110/ES)***

Hlavné body:

Výbor podporuje návrh smernice, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 2001/110/ES o mede, ktorého cieľom je jasne vymedziť peľ ako základný stavebný prvok medu a nie ako jeho zložku.

- ***Spoločná poľnohospodárska politika/financovanie, riadenie a monitorovanie***

Hlavné body:

Výbor súhlasí s návrhmi reformy SPP a ich aktualizáciou s ohľadom na pripravované pristúpenie Chorvátska.

5. SPOTREBITELIA

- ***Európsky program pre spotrebiteľov***

Hlavné body:

EHSV:

- podporuje ciele stanovené v programe, avšak má obavy v súvislosti s koordináciou medzi týmto programom a programom Spotrebiteľia a v súvislosti s primeranosťou finančných prostriedkov, ktoré naň budú vyčlenené a ktoré sa javia ako nedostatočné na plnenie vytýčených cieľov,
- víta, že sa uznáva dôležitosť úlohy spotrebiteľských združení, ktorým sa musia prideliť primerané finančné prostriedky na plnenie úloh, ktoré im boli zverené,
- prisudzuje osobitný význam zraniteľným osobám. Preto podporuje iniciatívy uvedené v programe, ktoré podporujú finančné začlenenie a prístup k nevyhnutným službám,
- zdôrazňuje význam všetkých opatrení, ktoré sa týkajú trvalo udržateľného rozvoja (riadenie spotreby energie, ekodizajn, etické a ekologické normy vo výrobe a distribúcii výrobkov),
- sa domnieva, že posilnenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné na to, aby sa zaručila bezpečnosť výrobkov od miesta výroby až po spotrebiteľa, čím sa umožní zdravá a spravodlivá hospodárska súťaž,
- pripomína, že systémy alternatívnych spôsobov riešenia sporov musia byť nezávislé od účastníkov sporu,
- je naklonený zavedeniu kolektívneho uplatňovania nárokov na nápravu.

- ***Informácie o investičných produktoch***

Hlavné body:

EHSV:

- už v minulosti požadoval opatrenia na zabezpečenie jasných, vyčerpávajúcich, rozhodujúcich a transparentných informácií, ktoré sa musia poskytovať retailovým investorom, hlavne pri balíkoch produktov a štruktúrovaných produktoch,

- nazdáva sa, že návrh Komisie sa uberá správnym smerom,
- súhlasí s názorom, že je potrebné uvádzať informácie o možnom zisku, ktoré obsahujú aj prípadné dane a poplatky súvisiace s produktom,
- považuje za nevyhnutné zintenzívniť kontrolnú činnosť príslušných orgánov na štátnej aj na európskej úrovni,
- vyjadruje vážne znepokojenie nad vyjadrením Komisie, že nie je potrebné posilniť európske orgány v úlohách, ktoré im ukladá toto nariadenie,
- výbor si želá rýchly prechod na jednotný formát informačných prospektov namiesto súčasných dvoch,
- vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že návrh sa vôbec nezmieňuje o vplyve súvisiacom s produktmi z tretích krajín, a vyzýva Komisiu, aby považovala o potrebe vložiť do nariadenia zodpovedajúce ustanovenie,
- dôrazne odporúča Komisii, aby dohliadala na účinnosť postihov, ktoré majú stanoviť členské štáty.

6. SOCIÁLNE VECI/ ZAMESTNANOSŤ

• *Rómski občania*

Hlavné body:

- EHSV uznáva úsilie, ktoré v uplynulom čase vyvinuli Európska komisia, Európsky parlament, Európska rada a ostatné orgány Únie, ako aj členské štáty, v záujme spoločenského začlenenia a integrácie Rómov.
- Výsledky štúdie, ktorú si výbor objednal a ktorá zahŕňa 27 členských štátov, poukazujú na to, že okrem značnej neinformovanosti a nespokojnosti existuje medzi zástupcami rómskeho spoločenstva a občianskej spoločnosti aj rozsiahla frustrácia a nedôvera. Zdá sa, že národné stratégie integrácie Rómov nespĺnili narastajúce očakávania alebo úprimnú nádej v radoch Rómov v súvislosti s tým, že stratégia môže skutočne prispieť k účinnejšej spoločenskej integrácii Rómov.
- Nástroje a zdroje, ktoré sú k dispozícii na realizáciu strategických cieľov národných stratégií integrácie Rómov, zrejme nie sú postačujúce na to, aby vyvážili pretrvávajúci negatívny účinok diskriminácie a vylúčenia.
- Výbor sa domnieva, že pri plánovaní a realizácii národných stratégií integrácie Rómov sa musí vždy vychádzať z právneho základu v záujme ochrany ľudských a základných práv a že boj proti diskriminácii by mal mať prioritu vo všetkých oblastiach verejného života.
- EHSV podporuje vytvorenie vnútroštátnych rómskych kontaktných miest plánovaných Európskou komisiou, ktoré budú mať príslušné právomoci, a zdôrazňuje, že organizovaná

občianska spoločnosť vrátane rómskych organizácií a lobistických združení sa musia v plnej miere zúčastňovať na celom procese vypracovania národných stratégií integrácie Rómov (plánovanie, realizácia, monitorovanie a vyhodnotenie).

- Monitorovanie národných stratégií integrácie Rómov sa musí realizovať na rozsiahlom a vedecky podloženom základe, do ktorého musia byť zapojení aj nezávislí pozorovatelia, pričom je potrebné zabezpečiť systematické financovanie tohto procesu.
- ***Angažovanosť a zapojenie starších ľudí v spoločnosti***

Hlavné body:

V tomto ucelenom dokumente adresovanom rozhodujúcim činiteľom na rozličných úrovniach, ale aj iným partnerom a zainteresovaným stranám, EHSV odporúča:

- zamerať pozornosť na schopnosti a prínos starších ľudí, a nie na ich chronologický vek. Vlády, mimovládne organizácie a médiá by mali tieto faktory pozitívne vyzdvihovať,
- podporovať aktívnu účasť všetkých vekových skupín na živote spoločnosti a väčšiu solidaritu a spoluprácu medzi generáciami a v rámci nich,
- vlády a štatutárne orgány by sa mali jednoznačne zaviazat' k tomu, že starší ľudia budú aktívne zapájaní do prijímania rozhodnutí a ich úloha v živote komunity bude ocenená,
- vlády by mali s vhodnými partnermi spolupracovať na odstraňovaní prekážok, ktoré bránia starším ľuďom zapájať sa v plnej miere do spoločnosti,
- všetky zainteresované strany by mali naďalej pracovať na prístupe, ktorý zdôrazňuje celoživotné vzdelávanie pre jednotlivých starších ľudí, zamestnávateľov a komunity,
- vlády by mali zabezpečiť digitálnu integráciu a školenie starších ľudí,
- starší ľudia by mali kandidovať vo voľbách, voliť a pôsobiť v správnych radách podnikov, verejných orgánov a mimovládnych organizácií,
- uznať prínos neformálnych poskytovateľov opatery a jej príjemcov a primerane podporovať ich príslušné práva a povinnosti,
- povzbudzovať starších ľudí k dobrovoľníckej činnosti v súlade s usmerneniami o osvedčených postupoch,
- umožniť starším pracovníkom, aby zostali v pracovnom procese až do dosiahnutia zákonného veku odchodu do dôchodku a aj dlhšie, ak budú chcieť,
- zamestnávatelia by mali prispôsobiť pracovné prostredie a vytvoriť vhodné zmluvné úväzky tak, aby vyhovovali potrebám starších pracovníkov,
- uznať starších ľudí ako spotrebiteľov a nabádať podniky k tomu, aby ponúkali tovary a služby, ktoré zodpovedajú potrebám starnúcej spoločnosti.

- ***Oživenie hospodárstva sprevádzané tvorbou veľkého počtu pracovných miest***

Hlavné body:

EHSV

- pozoruje dramatický nárast nezamestnanosti, najmä mladých ľudí. Európska politika zamestnanosti musí väčšou mierou prispievať k pomoci členským štátom s ich problémami,
- považuje za veľmi dôležité, aby politika zamestnanosti podporovala budovanie európskej infraštruktúry. Preto treba intenzívne mobilizovať tak súkromné, ako aj verejné investície,
- požaduje prinavrátanie hodnovernosti prostredníctvom solidárnej a účinnej politiky zamestnanosti. Kľúčovým prvkom toho je okrem iného včasná implementácia a záväzná forma systému záruk pre mladých ľudí. V niektorých krajinách postihnutých krízou okrem toho existuje záujem o zavedenie duálnych systémov vzdelávania,
- očakáva, že sa vytvorí výbušná sociálna a politická situácia, ak sa nepodarí dať mládeži perspektívu,
- zasadzuje sa za rozšírenie ponuky práce využitím pracovného potenciálu dlhodobo nezamestnaných prostredníctvom inkluzívneho trhu, ako aj dopytu po práci, ktorého vznik je možný predovšetkým v rastúcich odvetviach s vysokou pracovnou náročnosťou, ako je strieborná ekonomika,
- konštatuje, že politika zamestnanosti nemôže vyvážiť nesprávne smerovanie makroekonomickej politiky, ale môže podstatnou mierou prispieť k zvyšovaniu konkurencieschopnosti tým, že sa zlepši schopnosť inovácie a dosiahne sa väčšia rovnováha medzi ponukou kvalifikácií a dopytom po nich,
- nazdáva sa, že osobitná úloha sociálnych partnerov pri tvorbe i uplatňovaní politiky zamestnanosti sa musí zohľadniť a v rámci nového riadenia posilniť.

7. VONKAJŠIE VZŤAHY

- ***Vonkajšia dimenzia koordinácie sociálneho zabezpečenia v EÚ***

Hlavné body:

- V stanovisku výbor podporuje návrhy, ktoré Komisia predložila v oznámení, ako aj komplementaritu národných hľadísk a hľadiska EÚ.
- Celkový európsky prístup prostredníctvom uzatvárania dohôd medzi EÚ a ostatnými štátmi a regionálnymi organizáciami pri súčasnom rešpektovaní národných kompetencií je najvhodnejší spôsob ako:

- zaistiť vzájomnú ochranu občanov EÚ a občanov tretích krajín,
- ochrániť rokovaciu pozíciu všetkých členských štátov voči tlakom zo strany tretích krajín.
- V stanovisku sa požaduje, aby EÚ uzatvorila dohody s tretími krajinami a regionálnymi organizáciami.
- EHSV vyzýva Radu, aby Európskej komisii udelila mandát s cieľom pokračovať v rokovaniach s rýchlo sa rozvíjajúcimi ekonomikami (Brazília, Rusko, India, Čína), balkánskymi krajinami a východoeurópskymi susednými krajinami, ako aj s ostatnými štátmi, ktorých veľký počet občanov pracuje na území EÚ a uzatvorila medzinárodné dohody v oblasti sociálneho zabezpečenia.
- Platné alebo budúce asociačné dohody, obchodné dohody alebo dohody o ekonomickom partnerstve by mali obsahovať bilaterálne klauzuly o sociálnom zabezpečení, ktoré by sa týkali najmä rovnakého zaobchádzania, prenosu dôchodkov a zamedzenia úhrady príspevkov do viac ako jedného systému.
- Väčšou koordináciou by sa najmä v prípade vyslaných pracovníkov zabránilo dvojitému plateniu sociálneho zabezpečenia v štáte, ktorý je miestom zamestnania a v krajine pôvodu.
- Zabránenie dvojitému plateniu sociálneho zabezpečenia by prispelo k mobilite pracovníkov, konkurencieschopnosti našich podnikov v zahraničí a podnietilo by to tiež zakladanie spoločností z iných krajín na území EÚ.
- EHSV tiež podporuje zriadenie mechanizmu spolupráce medzi členskými štátmi v oblasti sociálneho zabezpečenia s cieľom vymieňať si informácie a osvedčené postupy, preskúmať možnosti ako čo najlepšie zosúladiť národné politiky a politiku EÚ a plánovať budúce kroky vo vzťahu k tretím krajinám.
- ***Nástroj predvstupovej pomoci a nástroj európskeho susedstva***

Hlavné body:

EHSV víta tieto dva návrhy nariadení a predkladá súbor špecifických odporúčaní.

- EHSV podporuje väčšiu flexibilitu, ktorú zavádza nový nástroj, a víta rovnaké zaobchádzanie so všetkými krajinami prijímajúcimi pomoc, pretože nerozlišuje medzi druhom pomoci dostupnej kandidátskym krajinám a potenciálnym kandidátskym krajinám.
- EHSV má výhrady k tomu, aby sa pri pridelení pomoci EÚ uplatňoval prístup na základe odvetví. Tento prístup by sa mal používať iba vtedy, keď existujú v partnerských krajinách vhodné pravidlá a postupy.

- EHSV vyzýva Európsku komisiu, aby vytvorila vhodné platformy s cieľom zapojiť organizácie občianskej spoločnosti vo všetkých štádiách pomoci: v štádiu navrhovania a prípravy, v štádiu vykonávania, v štádiu monitorovania a v štádiu hodnotenia.
- EHSV žiada Európsku komisiu, aby sa lepšie zamerala na potreby sociálnych partnerov pri poskytovaní pomoci občianskej spoločnosti v regióne.

K nástroju európskeho susedstva:

- EHSV víta zásadu „viac za viac“, ktorá podporuje krajiny spadajúce pod tento nástroj v tom, aby preukazovali trvalý pokrok smerom k budovaniu demokracie a dodržiavaniu ľudských práv a medzinárodného práva.
- EHSV odporúča, aby sa zriadili platformy pre dialóg medzi občianskou spoločnosťou a vládou v krajinách susediacich s EÚ a je ochotný pomôcť Európskej komisii a Európskej službe pre vonkajšiu činnosť pri dosahovaní tohto cieľa.
- EHSV odporúča, aby delegácie Európskej únie komplexne zmapovali organizácie občianskej spoločnosti v regióne, čo by mohlo pomôcť inštitúciám EÚ upevniť vzťahy so vznikajúcim sektorom občianskej spoločnosti.
- EHSV odporúča, aby sa EÚ viac zamerala na budovanie kapacít inštitúcií v partnerských krajinách zodpovedných za poskytovanie pomoci, aby sa pri využívaní prostriedkov z fondov zabezpečilo riadne čerpanie a vysoká miera transparentnosti.

• *Nástroj financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete*

Hlavné body:

- EHSV podporuje návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Nástroj financovania na podporu demokracie a ľudských práv vo svete.
- EHSV oceňuje, že pozmeňovacie návrhy Európskeho parlamentu sa vzťahujú na širokú škálu práv s dôrazom na otázky súvisiace s rovnosťou pohlaví, práva prisťahovalcov, potrebu zaistiť začlenenie ľudí so zdravotným postihnutím a práva menšín.
- EHSV preto súhlasí s odkazom na holistický prístup, ktorý by EÚ mala uplatňovať v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane ich nedeliteľnosti. EHSV z tohto dôvodu vyzýva, aby sa hospodárskym, sociálnym a kultúrnym právam priznal väčší význam; ochrana pracovných noriem zakotvených v dohovoroch Svetovej organizácie práce je teraz viac než kedykoľvek predtým kľúčovým pilierom rozvoja demokracie.
- Malo by sa podporiť začlenenie práva na prácu a požívanie spravodlivých a priaznivých pracovných podmienok, vrátane vytvorenia odborov a členstva v nich spojených s podporou základných pracovných noriem a sociálnej zodpovednosti podnikov. V prípade sociálnej zodpovednosti podnikov by sa mal uviesť výslovný odkaz na hlavné zásady OSN v oblasti podnikových a ľudských práv. Malo by sa ďalej presadzovať aj právo na slobodné podnikanie.
- Okrem toho by sa v nariadení mala výslovne uviesť sloboda združovania a kolektívne vyjednávanie, ako i podpora sociálnych partnerov a sociálneho dialógu v záujme uplatňovania medzinárodných pracovných noriem.

- EHSV vyjadruje radosť z toho, že vznikajúcej nezávislej občianskej spoločnosti sa priznáva väčší význam, čo prispeje k demokratizácii a dobrej správe vecí verejných, vrátane domácej zodpovednosti. Predmetné nariadenie by teda úlohu organizácii občianskej spoločnosti malo považovať za prioritnú a malo by ju posilniť (na národnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni) a tieto organizácie by sa v priebehu programovania mali priamo zúčastňovať na politickom dialógu.
- Je dôležité zvýšiť kapacity delegácií EÚ v partnerských krajinách v oblastiach ľudských práv a podpory demokracie, ako i dobré znalosti o rozvoji občianskej spoločnosti.
- EHSV poukazuje na to, že je potrebné usilovať sa o koherentnejší rámec pre programy podpory organizácií občianskej spoločnosti v rámci jednotlivých finančných nástrojov vonkajšej činnosti EÚ, a žiada, aby sa v programovacej fáze posilnili vnútorné koordinačné mechanizmy medzi príslušnými subjektmi, ako je Európska služba pre vonkajšiu činnosť, generálne riaditeľstvo pre rozvoj a spoluprácu, a samotnými členskými štátmi. Mali by sa zaviesť flexibilnejšie postupy, ktoré by mali byť v dostatočnej miere dostupné krajinám prijímajúcim podporu, a ktoré by mali viesť k zníženiu administratívnej záťaže (najmä v mimoriadnych situáciách).
- Nakoniec EHSV opakuje, že je potrebné, aby bol formálne zapojený do vnútorného procesu konzultácií pred začatím programovania ročnej a viacročnej stratégie nástroja EIDHR a do strednodobého preskúmania a posúdenia a navrhuje, aby zmeniť súčasný monitorovací výbor na podvýbor EHSV s lepšou štruktúrou, ktorý by bol schopný spolupracovať v rámci rôznych programov podpory určených organizáciám občianskej spoločnosti v tretích krajinách.